

TEN GELEIDE

Het gebeurt zelden dat een nummer van het Tijdschrift voor Sociologie hoofdzakelijk gewijd is aan theoretische problemen. De empirie voert meestal de boventoon. Dit nummer wijkt af van dit patroon. Ofschoon alle bijdragen het uiteraard over de samenleving hebben, brengt geen enkele bijdrage nieuwe, door de auteur zelf verzamelde empirische data aan. Dit hoeft niet als een nadeel te worden gezien. Integendeel, het is vruchtbaar en noodzakelijk dat in een discipline vragen worden gesteld over de denkschema's die worden aangewend om het sociale handelen te verklaren. Deze explicaties laten toe om kritisch de verklaringsmodellen te bevragen die wij in het sociologisch onderzoek gebruiken.

Een zeer fundamenteel probleem wordt door Joeri Vancoillie aangesneden. Hij pakt een oud probleem aan in de sociologie, namelijk, hoe kan men het dualisme tussen macro en micro in de sociologie overstijgen. En hij betoogt dat indien men zich hier behelpt met een dualistisch geïnterpreteerd dialectiekbegrip er geen oplossing voor dit dualisme te vinden is. Daarom stelt hij een andere benadering van de dialectiek voor, wat uiteraard wederom nieuwe vragen zal oproepen.

Een ander fenomeen waar sociologen steeds mee worden geconfronteerd zijn de normen. Lieven Vandekerckhove vestigt hierop onze aandacht, maar concentreert zijn probleemstelling op de eigenheid van de juridische normen. Hij vraagt zich af wat er specifiek is aan juridische normen. Een veel gehoorde interpretatie wordt door hem verlaten voor een meer dynamische aanpak van het juridische normbegrip, namelijk de juridische norm wordt hier beschreven als een bepaalde wijze van sociaal handelen.

Dominique Van Ryckegem mikt op een probleem waarmee wij, in een tijd waarin de 'globalisatie' van de wereld sterk in de belangstelling komt, meer en meer worden geconfronteerd. Zij wijst op de groeiende kloof tussen ont-

wikkelde en ontwikkelingslanden enerzijds en op de groei van de informatiemaatschappij. Dit laatste heeft aanleiding gegeven tot zware discussies tussen specialisten over de betekenis van de informatietechnologie voor de ontwikkeling van ontwikkelingslanden. Zij betoogt dat een aantal modellen tekort doen aan de complexiteit van het probleem en stelt een theoretisch model voor waardoor deze gebreken kunnen worden vermeden.

De laatste bijdrage ten slotte graaft in de literatuur die een verklaring wil geven van de sekseverschillen in de mentale gezondheid. Piet Bracke toont aan dat het oude sociale stressmodel geen afdoende verklaring geeft en wijst de weg naar meer sociologisch georiënteerde theorieën.

Geen enkel van deze bijdragen vormt het eindpunt van een discussie. Zij stellen wel nieuwe vragen en suggereren nieuwe antwoorden. En dat is het toch waar het in sociologische reflectie om te doen is.

J.C. Verhoeven
Hoofdredacteur